

Statens naturvårdsverks författningssamling

Miljöskydd

ISSN 0347-5301

Kungörelse med föreskrifter om hantering av brandsläckningsanordningar med halon m.m.;

**SNFS 1993:7
MS:62**

Utkom från trycket
den 21 oktober 1993

beslutad den 7 september 1993.

Med stöd av 30 § förordningen (1985:835) om kemiska produkter samt 6 c, 8, 9, 10 §§ förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m. föreskriver Statens naturvårdsverk följande.

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller innehav och hantering av brandsläckningsanordning med halon-, HCFC- eller HFC-föreningar samt lagring och transport av halon.

Dessa föreskrifter gäller även destruktion och återvinning av halon från brandsläckningsanordningar.

Föreskrifterna gäller befintliga fasta brandsläckningsanordningar samt handbrandsläckare.

2 § Vad som sägs om halon gäller även för HCFC och HFC-föreningar med undantag av 9 § punkt 2, 11 §, lagring och transport av halon samt de krav i 4 och 8 §§ som hänvisar till branschnormer som Sveriges Försäkringsförbund ställer på fasta automatiska halonsläckanläggningars utförande (RUS 170, april 1993).

Krav för handbrandsläckare gäller dock endast i den omfattning som anges i 5 §.

För brandsläckningsanordningar i fartyg gäller dessa föreskrifter i tillämpliga delar samt i övrigt Sjöfartsverkets kungörelse (1985:24) om brandskydd.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Halon	De bromerade klorflourkarbonerna halon 1211, 1301, 2402
HCFC	Fullständigt halogenerade kolväteföreningar innehållande kol, väte, klor och fluor.
HFC	Kolväteförening endast innehållande kol, väte och fluor.
Handbrandsläckare	Portabel brandsläckare, ej fast installerad.
Brandsläckningsanordning	Alla delar i anordningen som har betydelse för dess funktion.
Befintlig anordning	Fast haloninstallation som utförts före 1 juli 1991. Bestämmelser om förbud mot att använda halon som brandsläckningsmedel vid installationer av fasta brandsläckningsanordningar finns i 6 a § andra stycket förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m.
Förbrukad/återtagen halon	Halon som tagits tillvara för destruktion eller återanvändning från brandsläckningsanordning.
Yrkesmässig användning	Med yrkesmässig användning jämföras även användning inom försvarsmakten samt användning i luftfartyg för privat bruk.
Funktionstest	Besiktning och test av brandsläckningsanordning som utförs så att halon inte släpps ut

Branschnormer

4 § Fasta automatiska brandsläckningsanordningar med halon i byggnader skall utformas i enlighet med de regler, som Sveriges Försäkringsförbund anger i sina regler RUS 170, i dess lydelse april 1993, samt uppfylla de krav som anges i dessa föreskrifter.

För försvarsmaktens fasta brandsläckningsanordningar i byggnader undantagna i 6 b § förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m. gäller första stycket med den begränsning som följer av försvarsmaktens speciella verksamhet och förutsättningar.

Särskilda regler för handbrandsläckare

5 § Innehavare av handbrandsläckare med halon för yrkesmässig användning skall följa kraven i 6 § punkterna 1, 2, 3, 9, 12, 14, 15 samt anmäla innehav på sammanlagt mer än 20 kg halon enligt 7 §.

Den som omhändertar handbrandsläckare med halon skall i tillämpliga delar följa dessa föreskrifter.

Regler vid innehav av brandsläckningsanordningar

Skötsel, förebyggande underhåll och reparation av anordning

6 § Den som innehar en brandsläckningsanordning med halon ansvarar för att dessa föreskrifter följs vad gäller kunskapskrav samt försiktighetsmått vid skötsel, underhåll och service samt skall iaktta följande krav:

1. Halonbehållare skall vara försedd med en skylt av vilken det framgår att den innehåller halon. Skylten skall vara placerad väl synlig.

2. Den personal som har hand om brandsläckningsanordningen skall ha kunskap och erfarenhet beträffande utrustningens funktion, skötsel och tillsyn.

3. Det skall finnas en ansvarig för att skötsel, reparationer, journalföring och tillsyn av brandsläckningsanordningen sker.

4. En skötselinstruktion från tillverkaren skall finnas väl tillgänglig för varje brandsläckningsanordning.

5. En tydlig ritning och beskrivning över samtliga behållare, rörsystem, detektorer och larmsystem skall finnas vid den centralenhet som styr brandsläckningsanordningen. För försvarsmaktens anläggningar skall motsvarande handlingar förvaras på en för ändamålet lämplig plats.

6. Fortlöpande tillsyn skall utföras i den omfattning som anges i skötselinstruktionen för anordningen.

7. Läckagetest skall utföras minst en gång per månad vid ventilhus, och slangkopplingar.

8. Kontroll och registrering av temperatur och manometertryck skall utföras minst en gång per månad.

9. Fel i brandsläckningsanordningen som medför eller kan leda till utsläpp av halon, vid andra tillfällen än brand, skall omedelbart åtgärdas.

10. Påfyllning av halon får ej ske innan fel enligt punkt 9 åtgärdats.

11. Funktionstest av fast brandsläckningsanordning med halon skall utföras en gång per år av anläggningsfirma eller besiktningsman med behörighet motsvarande Sveriges Försäkringsförbunds krav.

12. Service och underhåll av brandsläckningsanordning skall ske minst en gång per kalenderår.

13. För varje fast brandsläckningsanordning skall journal föras löpande vad gäller utsläpp, påfyllning av halon, resultat av genomförda läcksökningar och övriga underhållsåtgärder samt orsak till utsläpp av halon. Av anteckningarna skall framgå vem som utfört service, besiktning och mottagit kasserat halon eller vidtagit andra åtgärder.

14. Lagring av halon som inte monterats i system eller används för brandsläckningsändamål får endast ske hos företag som har anmält detta enligt 10 §.

15. Halon som samlas in får endast överlämnas för omhändertagande till de företag som skall återanvända, destruera eller exportera halonet samt har anmält verksamhet enligt 10 §. Bestämmelser om skyldighet att överlämna halon för slutligt omhändertagande finns i 6 c § i förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m.

Anmälan och rapportering för innehavare av brandsläckningsanordning med halon

7 § Den som innehar en eller flera brandsläckningsanordningar med halon till en sammanlagd mängd av mer än 20 kg per fastighet, är skyldig att anmäla sitt haloninnehav till länsstyrelsen.

Anmälan av brandsläckningsanordningar enligt ovan skall inom försvarsmakten göras till Generalläkaren.

Anmälan av brandsläckningsanordningar på fartyg, med halon till en sammanlagd mängd av mer än 20 kg, skall göras till Sjöfartsverket. Brandsläckningsanordningar på fartyg tillhörande försvarsmakten skall anmälas till Generalläkaren.

Den som är anmälningsskyldig enligt denna paragraf skall årligen, senast den 31 januari, till respektive myndighet lämna in en rapport för föregående kalenderår. I rapporten skall följande uppgifter vara redovisade:

- när anordningen installerades,
- förbrukad mängd halon genom läckage respektive utlösning av anordning vid brandtillbud,
- påfyllda mängder halon i anordningen,
- hos innehavaren lagrade mängder halon,
- kasserade mängder halon som lämnats till destruktion, återvinning, lagring eller export,
- mottagare av det kasserade halonet.

Regler för installation, service och reparation av brandsläckningsanordning

8 § Den som yrkesmässigt installerar fasta brandsläckningsanordningar eller utför reparations- eller underhållsatgärder som påverkar arbetsmediakretsen i en sådan anordning skall uppfylla de kunskapskrav och vidtaga de försiktighetsmått som anges nedan.

1. Halon som samlas in skall levereras för återanvändning, destruktion eller export.

2. Ingrepp i halonanläggningen, eller i anordningar som påverkar halonkretsen, får endast utföras av den som tillämpar dessa föreskrifter samt har kännedom om de regler som Sveriges Försäkringsförbund ställer för 'fasta halonsläcksystem' (RUS 170, april 1993).

3. Den som utför arbetet skall ha de kunskaper och färdigheter som fordras enligt dessa föreskrifter samt ha dokumenterade rutiner för arbetets utförande.

4. Företag som installerat brandsläckningsanordningar med halon skall tillse att dessa är försedda med noggranna och lättfattliga skötselinstruktioner på svenska med de anvisningar som behövs för att förebygga oavsiktliga utsläpp av halon.

5. För fyllning respektive tömning av halonbehållare skall pump som kan användas både för vätske- och gasfas nyttjas.

6. Tömning av behållare skall utföras med pump ner till atmosfärstryck.

7. Läckagetest skall utföras minst en gång per vecka vid ventiler och kopplingar på utrustning för fyllning och tömning av halonbehållare.

8. Utrustning för läckagekontroll av lagrade behållare/tankar skall finnas.

9. Utrustning som används vid fyllning/tömning samt i lagerutrymmen för halon skall besiktigas minst en gång per år. Besiktning skall utföras av person som har motsvarande kunskaper och erfarenheter av

brandsläckningsanordningar med halon som krävs för att bli godkänd av Sveriges Försäkringsförbund.

10. För att undvika läckage av halon från slangsystemet, skall pumpanläggningen utrustas med en backventil och en avstängningsventil som monteras närmast den behållare som halonet pumpas ifrån.

11. Tankar och behållare med halon skall lagras inomhus i tempererade lokaler.

12. Transport av behållare med halonfyllning för brandsläckningsändamål skall utföras så att risken för skador på ventilhus minimeras.

Destruktion och återvinning av halon

9 § Den som destruerar, återanvänder/recirkulerar eller på annat sätt bearbetar halon skall iaktta följande krav:

1. Vid hantering och omtappning/pumpning av halon skall de krav och försiktighetsåtgärder som föreskrivs i 8 § följas.

2. Halon som inte återanvänds/recirkuleras eller exporteras skall lämnas för destruktion till Svensk Avfallskonvertering AB eller annan anläggning som är godkänd för destruktion av halon.

3. I övrigt följa dessa föreskrifter i tillämpliga delar.

Anmälan av hantering av halon

10 § Den som destruerar, lagrar eller återvinner/omtappar halon skall skriftligen anmäla verksamheten till den myndighet som har tillsyn enligt 12 §. I anmälan skall uppges:

- typ av utrustning och teknik för omtappning/återvinning, destruktion eller annan bearbetning,
- lagringsmöjligheter och mängder,
- läcksökningsutrustning,
- kunskaper om hantering av halon.

Senast den 31 januari varje år skall en rapport över verksamheten lämnas in för föregående kalenderår till den myndighet som har tillsyn enligt 12 §.

Utförelse av halon ur landet

11 § Tillstånd för utförelse av förbrukat/återtaget halon ur riket krävs enligt 9 a § förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m. och skall sökas skriftligen hos Statens naturvårdsverk.

I ansökan skall följande redovisas:

- mängder halon och kvalitet,
- mottagare och mottagarland,
- till vilket ändamål halonet kommer att användas,
- behandlingsanläggning för bearbetning eller destruktion,
- behandlingsprocess.

Tillstånd får beviljas om den sökande visar att halonet kommer att tas om hand i mottagarlandet på ett sätt som är tillfredsställande ur hälso- och miljösynpunkt.

Tillsyn

Tillsynsmyndigheter

12 § I fråga om tillsynen över efterlevnaden av dessa föreskrifter finns bestämmelser i förordningen (1988:716) om CFC och halon m.m.

Ansvarsbestämmelser

Ansvar och förverkande

13 § Bestämmelser om ansvar och förverkande på grund av överträdelser av dessa föreskrifter finns i lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Överklagande

Hänvisning till gällande bestämmelser

14 § För överklagande av beslut enligt dessa föreskrifter gäller bestämmelserna i 33-35 §§ förordningen (1985:835) om kemiska produkter.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

SNFS 1993:7

1. Denna kungörelse träder i kraft en månad efter den dag då kungörelsen enligt uppgift på den utkom från trycket. (Utkom från trycket den 21 oktober 1993)
2. Anmälan och rapportering enligt 7 § och 10 § skall vad avser försvarsmakten göras till Försvarets sjukvårdsstyrelse fram till 30 juni 1994.
3. Följande bestämmelser ska gälla från och med dagen fem månader efter det denna föreskrift trätt i kraft:
 - Vad gäller krav på anmälan av anläggning enligt 7 §.
 - Vad gäller krav på anmälan av hantering av halon enligt 10 §.
 - Lagring samt överlåtelse av halon enligt 6 § punkt 14 och 15.

STATENS NATURVÅRDSVERK

ROLF ANNERBERG

Kristina Lindgren
(Samhällstekniska avdelningen)